

De terugkeer van zedendelinquenten in de wijk (2013). C.E. Huls en J.G. Brouwer, Rijks-universiteit Groningen, Centrum voor Openbare orde en Veiligheid, Groningen. Politiekunde 53

Doelstelling

Het in kaart brengen van de bevoegdheden van de burgemeester om ex-zedendelinquenten te sturen bij hun terugkeer in de samenleving.

Onderzoeksvragen

1. Bestaat er een bevoegdheid voor burgemeesters om de problemen rondom de terugkeer van ex-zedendelinquenten in de wijk aan te pakken? Zo ja, waar staat deze bevoegdheid in de wet? Zo nee, hoe dient een nieuwe bevoegdheid eruit te zien?
2. Kan er een terugkeerverbod worden opgelegd op basis van een bestaande bevoegdheid?
3. Kan er een verplichting tot het ondergaan van hulpverlening worden opgelegd op basis van een bestaande bevoegdheid?
4. Kunnen er op basis van een bestaande bevoegdheid vervangende dan wel aanvullende maatregelen worden opgelegd, zoals het opleggen van een gebiedsverbod en/of een contactverbod?
5. Wat kan van de bovenstaande maatregelen worden verwacht, individueel dan wel in combinatie met elkaar?

Methoden van onderzoek

- interviews met burgemeesters en politieagenten
- literatuurstudie
- rechtspraakonderzoek

Samenvatting

De terugkeer van een zedendelinquent veroorzaakt vaak grote onrust. In de wijk en niet het minst ook bij het slachtoffer. Littekens worden opengereten en heftige emoties spelen op. Men wil hem niet terug, ondanks dat hij zijn straf heeft ondergaan. De burgemeester wordt, als verantwoordelijke voor de handhaving van de openbare orde, in sommige gevallen onder grote druk gezet: voorkom dat deze man zich weer in de wijk kan vestigen.

De burgemeester denkt vaak dat hem de bevoegdheid ontbreekt om herhuisvesting te voorkomen. Wat hij denkt te kunnen doen, is het gesprek aangaan met de zedendelinquent in de hoop hem ertoe te bewegen om te verhuizen. Weigert de zedendelinquent dit, dan rest de burgemeester niets anders dan de inzet van extra politie, zo meent hij.

Het accent in het onderzoek ligt op de vraag of een burgemeester een collectieve vordering op grond van artikel 3:305b Burgerlijk Wetboek (BW) kan instellen namens een gemeente en ter behartiging van de belangen van wijkbewoners. In dat kader wordt onderzocht of de burgemeester met succes de burgerlijk rechter kan verzoeken om de ex-zedendelinquent te verbieden zijn woonrecht of recht op vrije vestiging in de wijk waarin ook het slachtoffer woont uit te oefenen. Ook wordt onderzocht of de burgemeester met succes aan de rechter kan vragen om de ex-zedendelinquent passende maatregelen op te leggen, zoals bijvoorbeeld een verhuisgebod. Vervolgens wordt ingegaan op welke individuele maatregel of combinatie van maatregelen effectief is.

Het onderzoek toont aan dat er meer opties bestaan dan men vaak denkt. Hoewel blijkt dat de burgemeester niet over een expliciete bevoegdheid beschikt om zelf ex-zedendelinquenten uit de wijk te weren, beschikt hij wel over de bevoegdheid om als civiele belangenbehartiger op te treden. De burgemeester trekt zich dan de belangen aan van de bewoners van de wijk

waarin de ex-zedendelinquent terugkeert en waarin ook het slachtoffer woont en vraagt de rechter namens hen om passende maatregelen op te leggen aan de ex-zedendelinquent.